

Závěrečná evaluační zpráva

Místní akční plán rozvoje vzdělávání III v ORP Slavkov u Brna

Listopad, Slavkov u Brna

Zpracovali: **Mgr. Lenka Dvořáčková**
Mgr. Lucie Sedláčková

Ověřili: **Mgr. Jitka Schovancová**
Ing. Richard Podborský, MBA

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

1. Manažerské shrnutí	3
2. Metodologie.....	4
3. Evaluační zjištění.....	6
Otázka č. 1 – Účelnost: posouzení dosažení cílů MAP a postupu v souladu s principy MAP	7
1.1. Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?	8
1. 2. Co v dosažení těchto cílů bránilo, nebo jim naopak pomáhalo?	13
1. 3. Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?	13
Otázka č. 2 – Dopady: posouzení přínosů akčního plánování aktérům ve správním území ORP Slávkov u Brna.....	15
2. 1. Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?	15
2. 2. Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?	16
2. 3. Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?.....	18
Otázka č. 3 – Udržitelnost: posouzení úrovně a kvality zajištění akčního plánování v budoucím období	20
3. 1. Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?.....	20
3. 2. Je plán udržitelnosti MAP realistický?	21
4. Doporučení.....	23
5. Přílohy	24
6. Seznam zkratk	25

1. Manažerské shrnutí

Evaluace místního akčního plánování je nedílnou součástí tohoto procesu. Cílem činnosti je celkové vyhodnocení dopadu místního akčního plánování v území SO ORP Slávkov u Brna, který probíhal v rámci realizace projektů MAP, MAP II, případně MAP III. Proces vychází z Metodiky tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání – Postupy MAP III; konkrétně se jedná o aktivitu A2 Evaluace procesu místního akčního plánování.

Evaluační proces proběhl v průběhu realizace projektu MAP III, je ale hodnoceno období mezi lety 2016 až 2023. Pro evaluaci byla využita smíšená varianta; tedy spolupráce nezávislého evaluátora a členů realizačního týmu se znalostí místního prostředí. Metodologie se opírala o analýzu, kvalitní sběr dat a zapojení cílových skupin/klíčových aktérů.

Proces místního akčního plánování zahájený v roce 2016 projektem Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Slávkov u Brna (MAP) byl realizován Městem Slávkov u Brna. Projekt navázal partnerství a vytvořil prostor pro diskusi o nastavení priorit a cílů vzdělávání v oblasti. Proces nebyl přerušeno; následovaly projekty MAP II a MAP III se stejným realizátorem. Místní akční plánování bylo finančně podpořeno z OP VVV. Do projektů bylo zapojeno 23 subjektů (základní školy, mateřské školy, základní umělecká škola) z 18 obcí. Spolupráci navázaly další aktéři ve vzdělávání, především neformálního, i soukromé subjekty.

Svou činností realizační tým naplňoval vizi projektů a celého procesu akčního plánování v oblasti:

Každé dítě v mateřské škole a žák školy základní ve věku do 15 let věku v území správního obvodu ORP Slávkov u Brna má na konci roku 2025 možnost využívat takové podmínky pro svůj rozvoj a vzdělávání, které plně korespondují s jeho potenciálem.

Účastníky evaluačního procesu byli zástupci různých cílových skupin se vztahem ke vzdělávání v SO ORP Slávkov u Brna. Využity byly různé evaluační metody, pracovalo se s dokumenty se vztahem k místnímu akčnímu plánování (SWOT analýzy, plány, strategický rámec a další).

Počáteční obavy realizátorů i aktérů z území postupně ztrácely význam. Všichni začali chápat důležitost a přínos akčního plánování. Velkým pozitivem byla implementační část projektu MAP II, která přinesla do území aktivitu v 16 oblastech. Bylo zrealizováno velké množství různých aktivit pro jednotlivé cílové skupiny. U většiny z nich byl konstatován přínos pro cílové skupiny ve vazbě na MAP a také plnění stanovených interních cílů v místním procesu.

Evaluace celého procesu, a především také zjištění očekávání aktérů, přinesly mimo jiné podklady pro nastavení implementačních aktivit pro další období 2024+ v rámci akčních plánů. Některé z těchto aktivit mají potenciál udržitelnosti v území, a to i za předpokladu absence následných projektů.

Přínosem místního akčního plánování je vytipování lídrů pro jednotlivé oblasti ve vzdělávání, spolupráce s nimi a s dalšími odborníky, rozšíření sledovaných cílů a kompetencí také na oblast polytechnického a neformálního vzdělávání.

Důležitá je spolupráce aktérů v území nad obsahem Strategického rámce MAP, jeho investiční částí, spolupráce s MAS Slavkovské bojiště, z.s. Kladem je zjištěno, že sledovaný proces místního akčního plánování probíhá v souladu s principy MAP.

Evaluační šetření i závěrečná zpráva jsou zcela jistě přínosem pro samotný realizační tým; byla získána cenná data, která mohou být právě realizačním týmem využita v následných projektech. Umožní tak různým aktérům ve vzdělávání navázat na úspěchy, případně se poučit z neúspěchů, na které bylo během evaluačních aktivit poukázáno.

V území je plánováno pokračovat v procesu místního akčního plánování následným projektem. V případě realizace bude realizační tým projektu i další aktéři pracovat také s riziky a případnými problémy, které jsou výzvou do budoucna. Je potřeba mít na mysli, že místní akční plánování ve vzdělávání není uzavřený proces. Je založeno na spolupráci partnerů v území a mělo by reagovat na měnící se místní i celostátní podmínky ve vzdělávání.

Z evaluačních zjištění i z analýzy území vyplynula doporučení, kterým by se proces místního akčního plánování měl věnovat v nadcházejícím období. Období jako celek je hodnoceno jako úspěšné.

2. Metodologie

Projekt MAP III zahájil činnost 1. listopadu 2022. Byl stanoven proces realizace aktivity A2 Evaluace procesu místního akčního plánování. Pro evaluaci byla využita smíšená varianta; činnost nezávislého evaluačního týmu s podporou realizačního týmu znalého místní situace. Bylo postupováno dle plánu evaluace a jeho jednotlivých bodů.

2.1. Cílové skupiny a proces evaluace

Do procesu evaluace bylo vybráno 5 cílových skupin; viz tabulka 1. Ty jsou popsány detailněji v úvodní evaluační zprávě. Realizace evaluačních aktivit probíhala především v měsících květen, červen a září 2023, využívány byly také ale i aktivity akčního plánu v dalších měsících roku.

Tabulka 1 - Označení cílových skupin

Označení	Cílová skupina
CS 1	Pedagogičtí pracovníci, včetně vedoucích pracovníků
CS 2	Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže (NNO), pracovníci organizací působících ve vzdělávání
CS 3	Rodiče dětí a žáků, veřejnost
CS 4	Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působících ve vzdělávání
CS 5	Realizační tým MAP

Byl vytvořen konkrétní harmonogram pro jednotlivá setkání s danými cílovými skupinami; využity byly také aktivity akčního plánu pro rok 2023. V procesu evaluace byly u jednotlivých cílových skupin zvoleny různé evaluační nástroje, probíhalo průběžné vyhodnocování získaných dat směřované k odpovědím na dané evaluační otázky, k posouzení procesu jako celku a k identifikaci doporučení.

Tabulka 2 zobrazuje počty zúčastněných osob z cílových skupin v dotazníkových šetřeních.

Tabulka 2 – Počet respondentů v dotazníkových šetřeních

Cílová skupina			Počet dotazníků
CS 1	Pedagogičtí pracovníci, včetně vedoucích pracovníků	mateřské školy	48
		základní školy	63
CS 2	Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání a NNO		12
CS 3	Rodiče dětí a žáků, veřejnost		83
CS 4	Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol		8

Počet respondentů cílových skupin CS 1 a CS 3 je dostatečně velký. Nižší počet u CS 2 je způsoben počtem těchto organizací v SO ORP, a tedy i nižším počtem respondentů. Se zaměstnanci zřizovatelů škol byly vedeny rozhovory, a proto nedošlo již k vyplnění dotazníků.

2.2. Metody v procesu evaluace

Pro evaluaci místního akčního plánování byly ve spolupráci evaluátora a členů realizačního týmu MAP využity různé metody a způsob jejich vyhodnocení.

Dotazníkové šetření bylo určeno pro všechny cílové skupiny. Jejich zástupci byli o možnosti vyjádření se informováni na různých akcích pořádaných v rámci aktivit ročních akčních plánů, aktivit spolupráce. Šetření probíhalo online, odkazy byly zveřejněny na webu, na FCB profilu projektu, případně byly cíleně zasílány elektronickou poštou. Výsledky dotazníkových šetření byly zpracovány s ohledem na různé cílové skupiny. V dotaznících byly využívány otázky otevřené, polouzavřené i uzavřené – vždy vhodně s určitým záměrem využití pro daný typ povinných evaluačních otázek. Při interpretaci agregovaných dat z dotazníkových šetření vznikla jejich kvantitativní i kvalitativní analýza. U dotazníkového šetření online formou není možné určit počet oslovených u jednotlivých cílových skupin.

Součástí evaluačního procesu byly **individuální rozhovory** s vytipovanými zástupci cílových skupin, které vedli zástupci realizačního týmu. Uskutečnilo se 18 rozhovorů; jednalo se o pracovníky mateřských a základních škol (ředitelé, vychovatelé ŠD, asistentky), DDM, zástupce zřizovatelů škol, neziskových organizací, knihoven i rodičů. Rozhovory byly zaměřeny k získání odpovědí na všechny evaluační otázky. Byly také využity pro přípravu místních akčních plánů pro další období.

Focus Group – skupinový rozhovor byl využit v rámci rozhovorů evaluátora se členy realizačního týmu (i se členy realizovaného MAP II). Témata rozhovorů byla zaměřena na všechny dané evaluační otázky. Další diskuse se uskutečnily při jednáních pracovních skupin i s různě sestavenými skupinami aktérů

(např. ředitelka ZŠ, ředitelka MŠ a starostka obce Hodějnice). Odpovědi se týkaly také návrhů na zlepšení stavu místního akčního plánování, přípravu dalšího období.

Pro analýzu dat (Desk Research) byly využity následující materiály:

- Materiály projektu MAP, MAP II v SO ORP Slavkov u Brna (projekt, strategický dokument, strategický rámec, evaluační zprávy a další)
- Dokument Postupy MAP III – Metodika tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání
- Evaluační dotazníková šetření a výstupy z nich (období roku 2023)
- Agregovaný seznam potřeb a údajů škol v ORP Slavkov u Brna – verze pro ZŠ, pro MŠ – verze 2018/2019 i následující aktualizace (2021/2022 i 2023)
- Akční plány pro rok 2023, 2024 a 2025

Při zpracování evaluačních zjištění bylo pracováno se všemi výstupy uvedených metod.

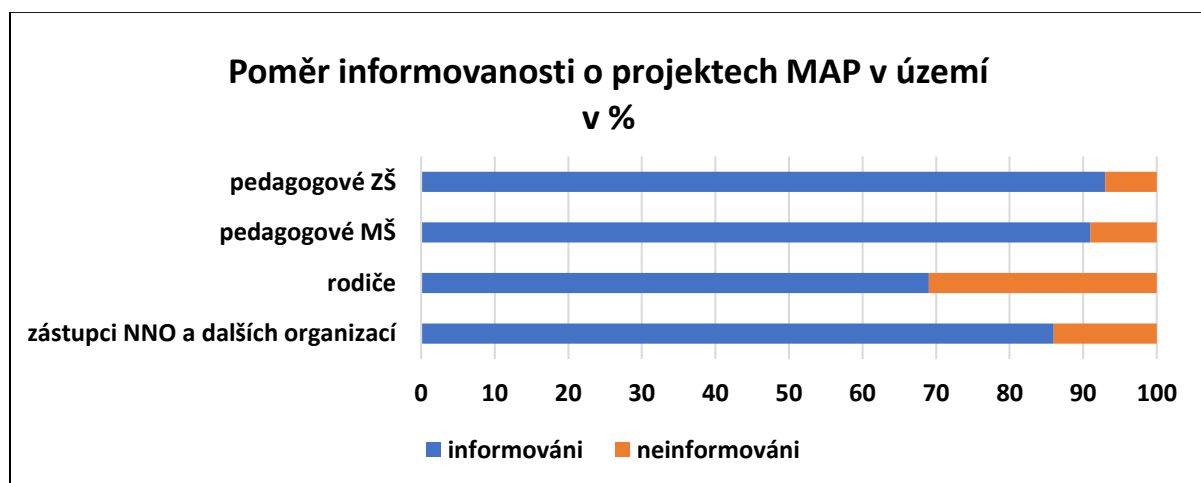
3. Evaluační zjištění

Cílem evaluace bylo vyhodnocení celého procesu místního akčního plánování ve vzdělávání, který v daném území probíhal v období 2014 (respektive 2016) až 2020 (2023). Vyhodnocení tedy probíhalo v závěrečné části realizace projektu MAP III, po téměř osmiletém procesu místního akčního plánování.

Evaluace jako celek vede k zodpovězení tří hlavních otázek stanovených Metodikou tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání – Postupy MAP III. Ty, doplněné podotázkami, sledují účelnost, dopady a udržitelnost procesu akčního plánování aktérů ve správním území ORP Slavkov u Brna.

V průběhu celého evaluačního šetření byla respondentům pokládána otázka vztahující se k procesu místního akčního plánování v SO ORP Slavkov u Brna: „Zaznamenal jste, že se v území uskutečnily projekty zaměřené na akční plánování ve vzdělávání?“

Graf zobrazuje procentuální poměr odpovědí – informovanost o těchto projektech u jednotlivých cílových skupin.

Graf 1 – Poměr informovanosti o projektech v území

Průměrná informovanost respondentů dotazníkového šetření je 85 %.

Jednotlivé použité metody a jejich výstupy směřovaly k získávání odpovědí na dané otázky. Podíl jednotlivých cílových skupin na tomto procesu zobrazuje následující tabulka.

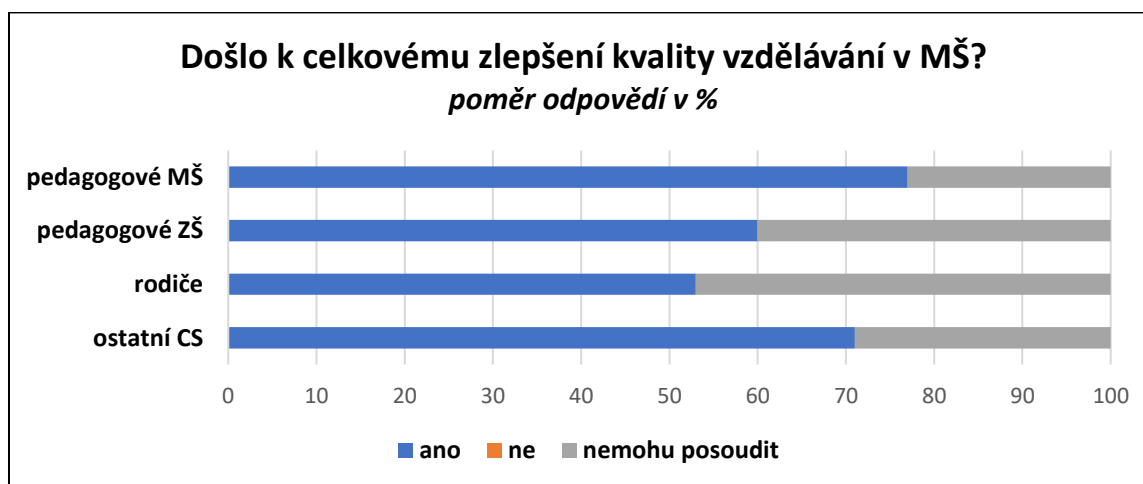
Tabulka 3 – Účast cílových skupin na výstupech pro jednotlivé evaluační otázky

Evaluační otázky		Cílové skupiny				
		CS 1	CS 2	CS 3	CS 4	CS 5
1. Účelnost	1.1. Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?	x	x	x	x	x
	1.2. Co v dosažení těchto cílů bránilo, nebo jim naopak pomáhalo?	x	x			x
	1.3. Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?	x			x	x
2. Dopady	2.1. Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?	x	x		x	x
	2.2. Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?	x	x	x	x	x
	2.3. Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?	x	x			x
3. Udržitelnost	3.1. Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?	x	x		x	x
	3.2. Je plán udržitelnosti MAP realistický?	x	x		x	x

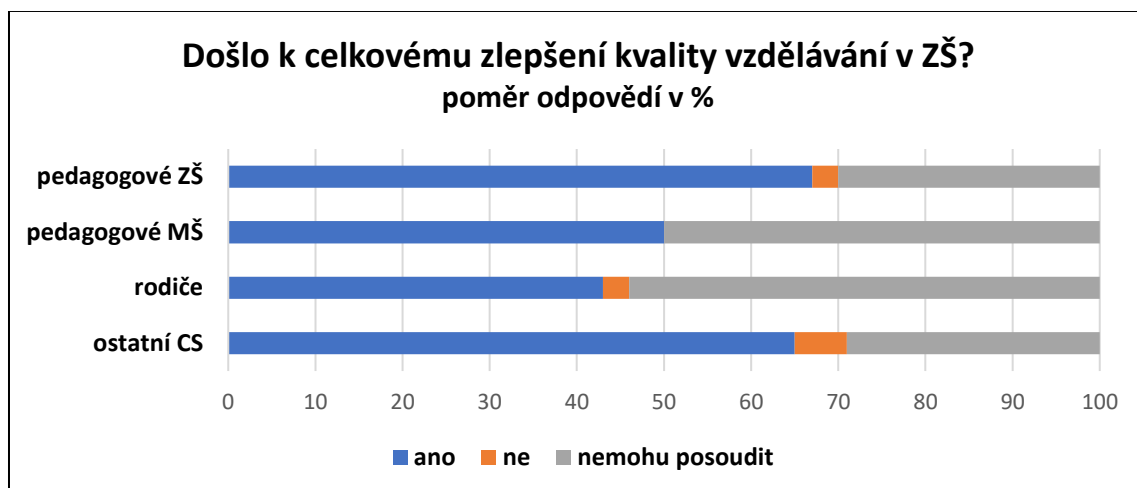
Otázka č. 1 – Účelnost: posouzení dosažení cílů MAP a postupu v souladu s principy MAP

Hlavním cílem MAP je zlepšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách.

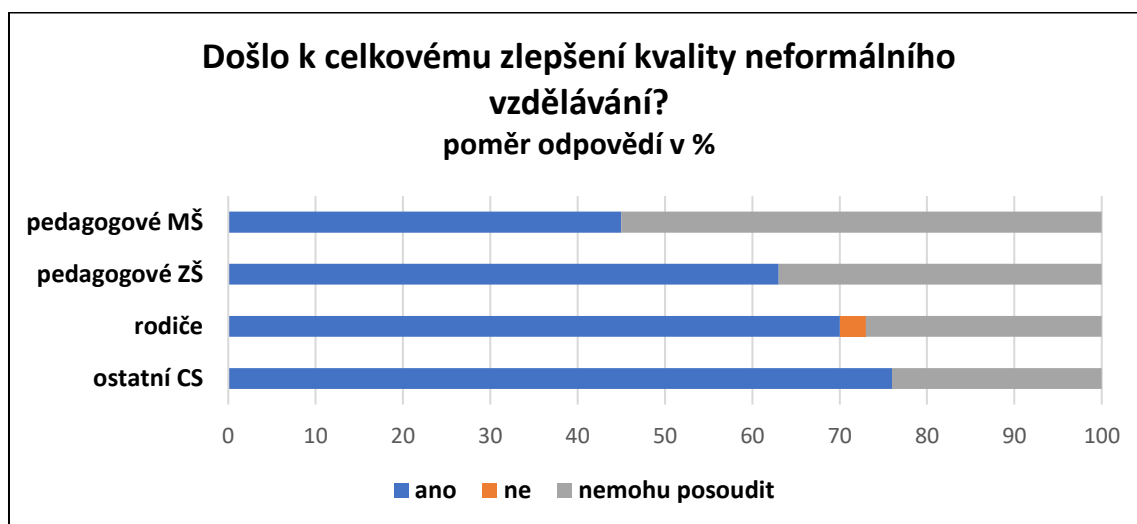
Jak hodnotily zlepšení situace v území za posledních 10 let v evaluačním šetření uvedené cílové skupiny ukazují následující grafy.

Graf 2 - Názor na kvalitu vzdělávání v MŠ

Graf 3 - Názor na kvalitu vzdělávání v ZŠ

Graf 4 – Názor na kvalitu neformálního vzdělávání

Naplnění hlavního cíle je umožněno popisem cílů dílčích.

1.1. Do jaké míry se v našem území podařilo dosáhnout hlavního i dílčích cílů MAP?

1.1.1. Systémové zlepšení řízení mateřských a základních škol prostřednictvím začlevení dlouhodobého místního plánování jako nástroj ke kvalitnímu řízení škol

Projekt MAP byl zahájen v roce 2016 s cílem zpracovat a realizovat místní akční plán rozvoje vzdělávání a vytvořit partnerství škol a dalších vzdělávacích subjektů, rodičů pro společné řešení místně specifických problémů a potřeb škol.

Projekt MAP byl členem realizačního týmu v roce 2018 zhodnocen následovně:

Realizovaný projekt významně posílil sdílení informací zejména mezi zapojenými školami, konkrétně prostřednictvím realizace diskusní platformy, tzv. koordinačního setkávání škol, jehož se účastnili

ředitelé MŠ a ZŠ v ORP. Taktéž vnímáme významné pozitivum ve sdílení vlastní praxe, zkušeností a praktických informací mezi účastníky aktivit tzv. budování znalostních kapacit, tedy jednotlivých akcí typu workshop, semináře, praktické ukázky, exkurze atd., které jsme v průběhu realizace projektu uskutečnili. Znatelný posun jsme díky projektu zaznamenali taktéž mezi starosty obcí v roli zřizovatelů škol a školských zařízení, patrné bylo zvýšení intenzity zájmu a komunikace mezi starosty navzájem, mezi starosty a vedením jimi zřizovaných subjektů v oblasti školství. Neopomenutelnou pozitivní změnou bylo i navázání vzájemných kontaktů mezi NNO v ORP působícími v segmentu práce s dětmi do 15 let věku, což byla před realizací projektu oblast, na kterou nebyl kladen zásadní význam, zejména ve vztahu k organizacím působícím mimo samotné město Slavkov u Brna, ale v regionu jeho ORP.

Projekt MAP II, jehož součástí byly také aktivity implementace, navázal na vytvořená partnerství, přinesl do území nové aktivity. Během realizace místního akčního plánování v období let 2020 a 2021 bylo nutné se vypořádat s novou, neznámou situací. Jednalo se o období pandemie covid-19, které s sebou přineslo řadu změn. Především pro školy, ale také pro realizační tým MAP, jehož snahou bylo udržet nastavený směr i ve změněných (online) podmínkách. I tak se podařilo propojit a zapojit další partnery v území a vzbudit u nich zájem o řešené téma. Důkazem je zájem dalších škol a neziskových organizací o zapojení do projektu.

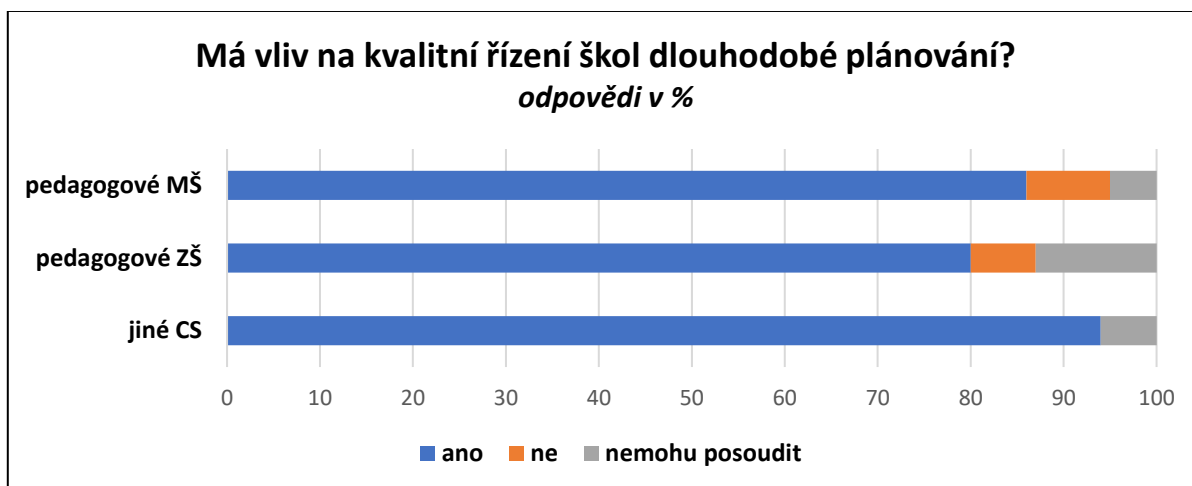
Navazující projekt MAP III (říjen 2022–listopad 2023) se snažil pracovat se všemi nastavenými systémy akčního plánování, s informacemi získanými z komunikace uvnitř území.

V průběhu realizace projektů MAP se uskutečnily různé aktivity podporující daný dílčí cíl. Například:

- diskuse o možnostech financování škol,
- diskuse o aktivitách akčního plánování v rámci pracovních skupin,
- osobní komunikace členů realizačního týmu se zástupci jednotlivých škol a dalších subjektů,
- aktualizace investičních priorit ve strategickém rámci,
- setkání vedoucích pracovníků škol s cílem věnovat se kvalitě vzdělávání v MŠ, v ZŠ.

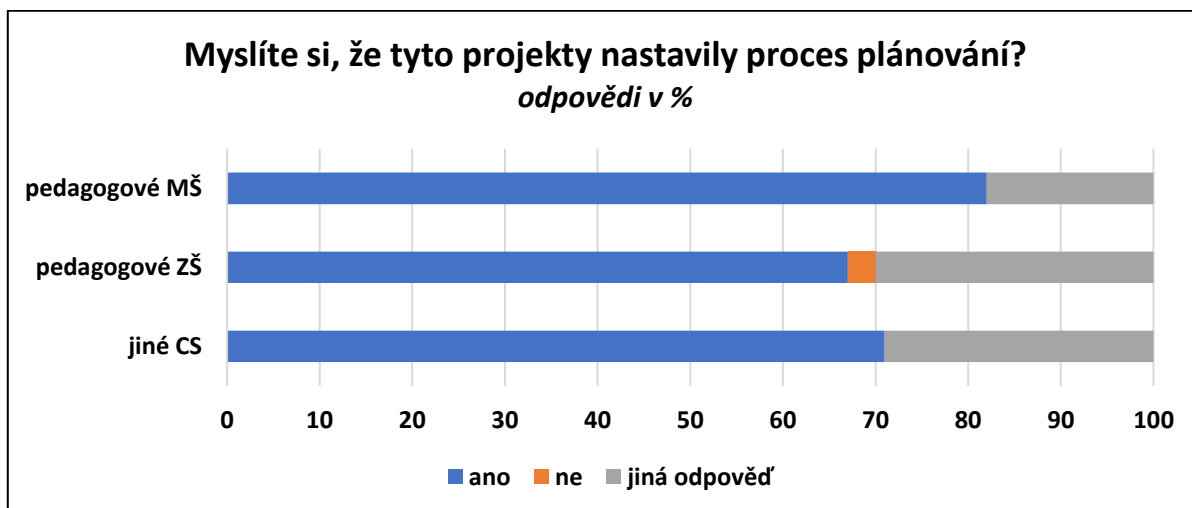
Následující grafy představují procentuální poměr odpovědí na jednotlivé evaluační otázky, týkající se procesu místního akčního plánování.

Otázka: Má podle vašeho názoru na kvalitní řízení škol vliv dlouhodobé plánování? (místní/oblastní/plánování přímo na školách)

Graf 5 – Názor na vliv dlouhodobého plánování

Otázka: Myslíte si, že tyto projekty nastavily v oblasti proces akčního (komunitního) plánování?

Graf 6 – Názor na nastavení procesu plánování v území

Z grafů vyplývá, že podle 87 % z celkového počtu všech respondentů má na kvalitní řízení škol vliv dlouhodobé plánování a podle 73 % respondentů projekty MAP nastavily v území proces plánování.

Z konkrétních odpovědí v dotazníkovém šetření vybíráme:

- Tyto projekty nastavily vhodné aktivity v oblasti komunitního plánování. Vhodně zvolená témata a aktivity vycházely z potřeb škol. Zajímavé semináře splňovaly očekávání veřejnosti.

Přínosy místního akčního plánování jsou zřejmé a je vhodné v tomto procesu pokračovat. Tímto směrem se vyjadřovali všichni oslovení vedoucí pracovníci škol základních a mateřských i zřizovatelé těchto škol.

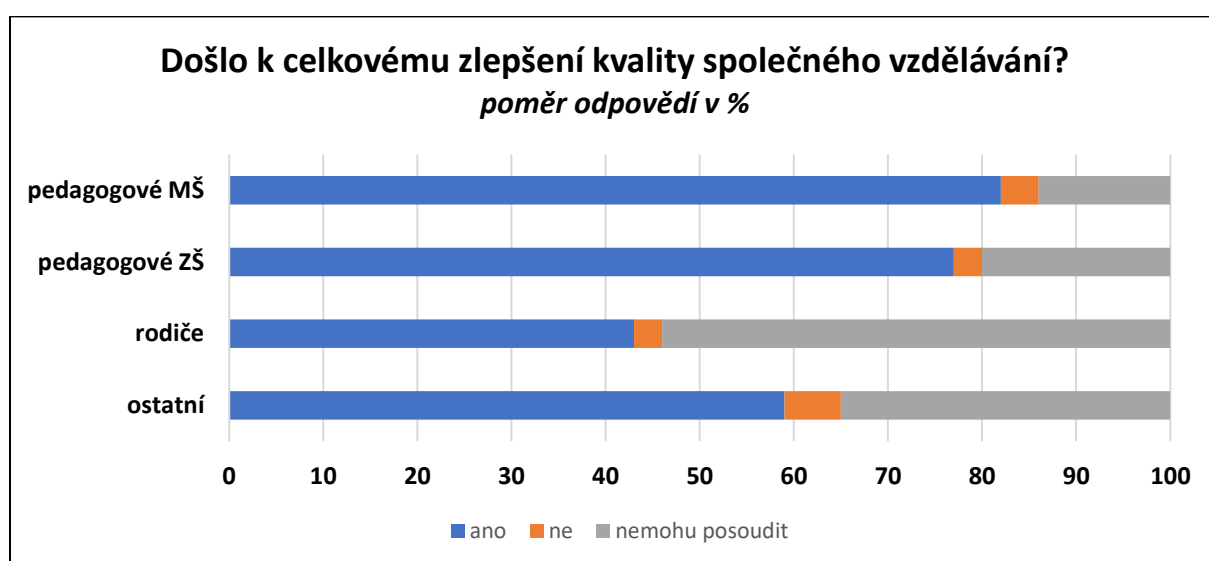
1.1.2. Sdílení porozumění cíli: orientace na kvalitní inkluzivní (společné) vzdělávání

1.1.3. Zavádění řešení pro snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol a v území

Vzhledem k provázanosti témat 1.1.2. a 1.1.3. je jejich evaluace řešena společně – viz následující popis.

Společné vzdělávání zohledňuje různé vzdělávací potřeby žáků s cílem podpory jejich studijního potenciálu. Aspekty týkající se kvalitního společného vzdělávání byly diskutovány na jednání (i otevřených) pracovní skupiny pro rovné příležitosti.

Jednotlivé cílové skupiny vnímají, že v území došlo v posledních letech celkově ke zlepšení kvality postoje škol ke kvalitnímu společnému vzdělávání, tj. vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími problémy, zdravotně postižených, nadaných, dětí cizinců. V průměru se jedná o 65 % respondentů.

Graf 7 - Názor na zlepšení kvality společného vzdělávání v území

V celém projektovém období pracuje v území pracovní skupina pro rovné příležitosti, která se pravidelně setkává a je téměř po celou dobu ve stejném složení (speciální pedagogové, asistentka, zástupce základního i předškolního vzdělávání, zřizovatele). MAP přinesl v rámci přístupu k rovným příležitostem nový pohled do území, který je nadále v následném projektu rozvíjen. Byla navázána spolupráce s OSPOD ve Slavkově u Brna, se školní psychologkou, s logopedkami, vzdělávacími institucemi zaměřenými na inkluzi. Aktivity/workshopy byly cíleny na vzdělávání dětí se SVP, na komunikaci s rodiči, na rozvoj kompetencí asistentů v MŠ i ZŠ, na vzdělávání dětí/cizinců, řešení závislostí. V rámci KA implementace MAP II byla pro žáky škol zařazena aktivita Den s inkluzí. Cílem bylo umožnit pedagogům a žákům neformální a praktickou cestou předat informace o handicapovaných dětech. Jednotlivé workshopy měly název „Setkání s handicapem“, „Žijí mezi námi“, „Vodící pes – můj kamarád, pomocník“. Všechny aktivity měly na školách velký úspěch.

Aspekty týkající se kvalitního společného vzdělávání, tedy i zavádění řešení pro snižování nerovností, byly diskutovány nejen na jednání pracovní skupiny pro rovné příležitosti i na setkání různých pedagogických skupin, na setkáních organizovaných v rámci projektů MPSV v území. Díky těmto setkáním, díky akcím zaměřeným na určité skupiny s cílem přínosu nových informací a sdílení

zkušeností je téma společného vzdělávání v území nastaveno a rozvíjeno. Do akčních plánů byly zařazeny aktivity s označením „příležitost“, tedy určené všem dětem bez rozdílů.

Agregovaný seznam potřeb (šetření na školách v roce 2022) aktualizoval zjištění z předchozích šetření. Zúčastnily se ho všechny základní a mateřské školy v území. Pozornost byla mimo jiné věnována oblastí rovných příležitostí ve vzdělávání. Výstup pro jednotlivé typy škol byl zhodnocen následovně:

Mateřské školy:

Situace se vzděláváním dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, dětí se zdravotním handicapem, žáků s podpůrnými opatřeními z důvodu speciálních vzdělávacích potřeb i nadaných dětí se stabilizovala (pomůcky, vzdělání pedagogů a další aspekty). Práci s těmito dětmi většinou ztěžují velké počty dětí ve třídách. Od posledního šetření se navýšil počet dětí s podpůrnými opatřeními (přibližně ze 17 na 31 evidovaných), počty v ostatních sledovaných skupinách jsou přibližně stejné. Ve školkách v současné době pracuje 27 asistentek – jejich počet se lehce navýšil z 23.

Základní školy:

Ve sledovaném tříletém období dochází k nárůstu odkladů školní docházky ve výši 2 % ve srovnání s šetřením ve školním roce 2018/2019. (Jedná se o nárůst ze 7 % na 9 %.) Dle vyjádření vedoucích pracovníků mateřských škol je jedním z důvodů také „covidové“ období, které přineslo problémy u dětí předškolního věku.

Situace se vzděláváním dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, dětí se zdravotním handicapem, žáků s podpůrnými opatřeními z důvodu speciálních vzdělávacích potřeb i nadaných dětí se stabilizovala (pomůcky, vzdělání pedagogů a další aspekty). Od posledního šetření se počty těchto žáků výrazně neměnily. Počet asistentů / asistentek na školách se zvýšil (37 v roce 2019, 55 v roce 2022). Mění se i jejich poměr na I. a II. stupni (2019 – 30 : 7, 2022 – 34 : 18) – dochází tedy ke zvýšení počtu na II. stupni.

Změny nastaly ve vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem; zvýšil se počet škol vzdělávající tyto děti (ze 3 na 6), zvýšil se počet těchto dětí i počet národností. S těmito zvýšenými počty přichází také problémy, ne všechny školy mají pro vzdělávání dětí různých národností dostatečné podmínky. Výuka posledních tří školních období byla ovlivněna „covidovými“ opatřeními v naší republice, online výukou. Tato situace byla pro školy novou a ty se s ní vypořádaly různým způsobem.

Všechny údaje měly vypovídající hodnotu o stavu v území. Jedná se ale o údaje proměnlivé v čase/v období jednotlivých školních let. V roce 2023 došlo k další aktualizaci těchto údajů. Z šetření i z evaluačních pohovorů vyplývá mimo jiné nedostatek odborných pracovníků na školách (psycholog, speciální pedagog, logoped). Některé ze škol v území využívají pro podporu společného vzdělávání také další projekty, které tuto možnost nabízí (např. šablonové projekty, Doučování žáků škol – Národní plán obnovy). Více pozornosti by mělo být věnováno nadaným dětem.

Všechny uvedené aktivity připravované v rámci činnosti pracovní skupiny pro rovné příležitosti a v rámci spolupráce škol přinášejí účastníkům projektu kromě nových informací také možnost sdílení zkušeností a nabízí řešení pro snižování nerovností ve vzdělávání uvnitř škol a v území.

1. 2. Co v dosažení těchto cílů bránilo, nebo jim naopak pomáhalo?

Proces místního akčního plánování započal v roce 2016. Obavy aktérů z počátku procesu akčního plánování ztratily postupně na významu; byl pochopen přínos akčního plánování. Pozitivem celého procesu byla implementační část projektu MAP II. Bylo zrealizováno velké množství různých aktivit.

Hrozbou ovlivňující druhou polovinu projektu MAP II byla pandemie covid-19. Tento neočekávaný dopad vnesl do místního akčního plánování a spolupráce v území novou situaci, nové výzvy. Jako příležitost pro všechny cílové skupiny byl rychlý rozvoj využívání IT techniky (nejen ve školách, ale také při komunikaci jednotlivých aktérů, při organizování akcí). Jako celek je zvládnutí této nové situace hodnoceno kladně. Negativním důsledkem byla nemožnost realizace některých prezenčních aktivit pro děti i pedagogy, změny v akčním plánu. Realizační tým se snažil o distanční řešení aktivit, například setkávání pedagogů, workshopy pro rozvoj čtenářské gramotnosti pro žáky I. stupně, pro rodiče, logopedická setkání, seminář 1. pomoci pro rodiče a vedoucí NNO. Aktivity, pro které tato varianta nebyla vhodná, byly přesunuty na následná období. Pouze zlomek z nich musel být zrušen.

Další situací, neočekávanou, na kterou bylo nutné v rámci vzdělávání reagovat, byl příchod ukrajinských dětí do mateřských a žáků do základních škol. Počty těchto žáků se v průběhu sledovaného období měnily a školy řeší situaci průběžně. O potřebách ve vzdělávání těchto žáků bylo diskutováno také například na setkání vedoucích pracovníků.

Ve sledovaném období bylo pracováno se SWOT analýzami vytvořenými v MAP pro prioritní oblasti, ale také pro oblasti řešené v území. K aktivitám v následných projektech patřila aktualizace těchto analýz v pracovních skupinách. Ukázalo se, že dochází k neustálým změnám v území, a proto je vhodné těmto SWOT analýzám věnovat pozornost i nadále. Vždy jsou zdrojem toho, co v procesu místního akčního plánování brání, případně mu pomáhá v oblastech čtenářské a matematické (pre)gramotnosti, společného vzdělávání, neformálního vzdělávání a polytechnické výchovy v oblasti.

Z evaluačních jednání vyplývá, že respondenti oceňují práci členů realizačního týmu MAP v jednotlivých obdobích vzhledem k projektu jako takovému, vzhledem ke vztahu k jednotlivým subjektům v území i k aktivitám připravovaným pro jednotlivé školy (především malotřídní a mateřské). Naopak z rozhovorů evaluátora se členkou realizačního týmu vyplynula jako problém při realizaci MAP přílišná zátěž s administrací spojenou s realizací MAP.

V případě následných projektů bude jejich realizační tým pracovat se všemi kladnými i zápornými aspekty, které se v celém procesu objevily.

1. 3. Do jaké míry se dařilo postupovat v souladu s principy MAP?

Zhodnocení této otázky vychází z celého procesu místního akčního plánování, který byl postaven na základních principech – spolupráce, zapojení dotčené veřejnosti, otevřenosti, SMART, partnerství a udržitelnosti.

V celém procesu místního akčního plánování, v období všech tří projektů, byl uplatňován **princip spolupráce**. Vycházel z rámce komunikace mezi jednotlivými aktéry nastaveného již v projektu MAP.

Spolupráce probíhala na různé úrovni procesu místního akčního plánování; viditelná byla zejména v procesu setkávání pracovních skupin. Kromě povinných pracovních skupin pracovaly také skupiny pro neformální vzdělávání a pro polytechnickou výchovu, a tak byla nastavena spolupráce i v dalších oblastech. Některá setkávání PS byla organizována jako společná – tedy pro více oborových skupin, jiná jako otevřená; v případě zájmu o téma se setkání mohli zúčastnit další záměstanci – nečlenové.

Spolupráce se rozvinula díky MAP u různých profesních skupin, u kterých docházelo k pravidelnému setkávání (například vedoucí pracovníci mateřských a základních škol, vychovatelky školních družin). V rámci procesu je navázána spolupráce s dalšími subjekty – jedná se o neziskové organizace pracujícími s dětmi, DDM Slavkov u Brna, Knihovnu Karla Dvořáčka Vyškov a další knihovny v území, dětské knihkupectví Dlouhá punčocha, střední školy (ISŠ Slavkov u Brna, Gymnázium a obchodní akademie Bučovice). Ke spolupráci byly také osloveny firmy Slavkovska.

Do procesů v rámci všech projektů (MAP, MAP II i MAP III) byla zapojována veřejnost i relevantní aktéři. **Princip zapojení dotčené veřejnosti** do plánovacích procesů byl tedy respektován a realizován. Vycházel i z komunikačního plánu.

- Přístup k informacím pro veřejnost zajišťovaly webové stránky realizátora projektu (www.slavkov.cz), webové stránky projektu (map-slavkov.cz) a FCB profil MAP Slavkovsko.
- Mateřským a základním školám byly zasílány pravidelné měsíční informace.
- Nastavena byla také komunikace se zástupci zřizovatelů.
- Zástupci veřejnosti jsou zapojeni také do činnosti pracovních skupin a jsou členy ŘV.

S procesem zapojení veřejnosti souvisí také **princip otevřenosti**. Uvedená komunikace s cílovými skupinami zahrnovala nejen informace o aktivitách, akcích, ale také o projektových výstupech. Základním předpokladem, dle vyjádření členů realizačního týmu, je pro získávání relevantních informací od aktérů otevřená (osobní) komunikace, budování vzájemné důvěry.

Princip SMART ovlivňoval proces celého období (2016 až 2023) a odrážel se především v přípravě a plnění jednotlivých akčních plánů. Byl kladen důraz na popis cílů a realizaci aktivit vztahujících se k území. Měřitelnost byla zajištěna plněním indikátorů. Realizace aktivit projektů byla diskutována předem se členy pracovních skupin, organizační struktura vyplývala ze zadání projektu. Aktivity vycházely z reálných potřeb území; této situaci bylo také přizpůsobeno financování. Termíny setkání, aktivit, tvorby strategických dokumentů byly vždy připravovány předem, aktéři o nich byli informováni s předstihem.

Partnerství se v procesu rozvíjelo postupně od projektu MAP. Zástupci obcí/zřizovatelů škol jsou zapojeni do aktualizace plánovaných investic ve strategickém rámci, ale také do další komunikace nad dokumenty, jsou členy ŘV. Členové realizačního týmu se účastní setkání starostů v SO ORP, spolupracují se zástupci OSPOD města Slavkov u Brna, dochází také ke komunikaci se zástupci MAS Slavkovské bojiště i DSO Ždánický les a Politaví (spolupráce nad otázkami projektů, financování, aktivit spolupráce), zastupitelé některých obcí jsou častými účastníky aktivit MAP. Realizační tým vnímá tuto spolupráci jako dobrou s možností stálého zlepšování. Veškerá činnost organizovaná v rámci místního akčního plánování je založena na **dohodě**.

Princip udržitelnosti je při přípravách aktivit jednotlivých akčních plánů velmi důležitý. Plánovány jsou aktivity, jejichž udržitelnost není závislá na nereálných aspektech. Princip udržitelnosti byl dodržován v projektu MAP II, MAP III a je plánováno jeho dodržování také v následujícím období.

Z celého procesu místního akčního plánování a jeho evaluace vyplývá, že principy byly po celou dobu naplňovány a přispěly tak k dosažení cílů MAP.

Otázka č. 2 – Dopady: posouzení přínosů akčního plánování aktérům ve správním území ORP Slavkov u Brna

2. 1. Co se změnilo díky akčnímu plánování v našem území?

Proces akčního plánování nastavený v období prvního projektu MAP a projekty následně přinesly do území řadu pozitivních změn.

Hlavním přínosem v obecné rovině je navázání spolupráce v území mezi různými poskytovateli vzdělávání. Aktéři pochopili smysl a výhody této spolupráce i možnost ovlivňovat některé procesy v území „zdola“.

V průběhu realizace MAP, MAP II i MAP III jednotlivé pracovní skupiny, realizační týmy zpracovávaly analytické podklady, strategické rámce, plánovaly implementační aktivity, připravovaly akční plány pro několik období. Během období MAP i MAP II docházelo k průběžnému sebehodnocení. V období MAP II byly zpracovávány hodnotící zprávy z aktivit s popisem přínosů a dopadů pro cílové skupiny ve vazbě na tvorbu MAP, ale také s popisem plnění interních cílů.

Aktéři ve vzdělávání se v průběhu sledovaného období setkávali v rámci aktivit různého charakteru. Jejich zástupci se zapojili do činnosti pracovních skupin; všechny fungovaly plnohodnotně z pohledu obsahu jednání, metod realizace jednání (diskuse, sdílení praxe, odborná stanoviska), role v MAP dle Postupů MAP, v souladu s nastaveným harmonogramem projektu. Členy pracovních skupin byli odborníci ze škol a jiných organizací, např. z knihoven, DSO, DDM i zástupci zřizovatelů škol; jejich zapojení bylo na základě dobrovolnosti a odbornosti. V období MAP II i MAP III pracovaly kromě povinných také pracovní skupiny pro neformální vzdělávání a polytechnické vzdělávání. Personální obsazení skupin bylo po celé období téměř stabilní.

Platforma řídicího výboru plnohodnotně pokračuje v činnosti ve složení ukotveném již v rámci MAP I. Klíčový je zájem a aktivita jeho členů, jednání nejsou blokována či realizována jako neefektivní z důvodu nezájmu (neúčasti) členů.

Pozitivní změnou (přínosem pro území) je vytipování lídrů z území pro různé oblasti vzdělávání a spolupráce s nimi. Jejich seznam je zveřejněn na webu projektu.

Pravidelná setkávání přinesla také další změnu, a to postoj k jednotlivým dokumentům místního akčního plánování. Prostřednictvím činnosti pracovních skupin, dalších aktivit (setkání ke kvalitě vzdělávání) probíhala diskuse nad aktivitami a rozvojem kompetencí v různých oblastech vzdělávání dětí a žáků. Tato pravidelná setkávání by v území bez MAP neprobíhala, případně jen v omezeném rozsahu. Bez přispění aktivit MAP by také neprobíhalo připomínkování dokumentů obsahující vize, cíle, plány ve vzdělávání v území.

V rámci aktivit MAP byl vytvořen seznam investičních záměrů v oblasti předškolního, základního a zájmového vzdělávání, se kterým je průběžně v celém období pracováno a dochází k aktualizaci záměrů. Přehledná identifikace potřeb, a tak podpořená spolupráce se zřizovateli škol a zájmovými organizacemi, patří k pozitivní podpořené činnosti místního akčního plánování v území.

K dalším osvědčeným, v území cílovými skupinami dobře přijímaným aktivitám, patřily vzdělávací akce, workshopy, semináře pro pedagogické pracovníky i pro další CS.¹ Také realizační tým považuje setkávání některých cílových skupin za velký úspěch a pozitivum. Respondenti dotazníkového šetření vyzdvihovali možnost vzdělávání se v území bez nutnosti dojíždění do jiných center a měst. V rámci těchto aktivit docházelo ke sdílení zkušeností, řešení problémů v území, pojmenování potřeb. Přínosem je také zvyšování odborné kvalifikace účastníků těchto aktivit dle požadavků „zdola“. Prostřednictvím aktivit implementace v rámci projektu MAP II se v území uskutečnilo velké množství aktivit zaměřených na cílovou skupinu děti a žáci.

Přínosem pro vzdělávání v území je také věnování se místně zakotvenému učení. Pod jednotným názvem tématu „Žijeme na Slavkovsku, učíme se o Slavkovsku“ vznikla ve spolupráci různých subjektů interaktivní učebnice Slavkovska, čítanka pro základní školy Pověsti a příhody ze Slavkovska. Tyto pomůcky byly doplňovány aktivitami pro různé CS a jsou využívány i nadále.

Období projektů přineslo novinku (změnu), která se týkala nastavení spolupráce mimo území. Projevila se nejen spoluprací realizačních týmů, ale také kooperací při organizaci některých aktivit (např. při setkání vedoucích pracovníků, vzdělávání zástupců zřizovatelů) s MAP v SO ORP Bučovice. Spolupráce vychází z logického základu – oba správní obvody spadají do jednoho celku, bývalého správního celku okresu Vyškov. Dále se v tomto období RT MAP velmi aktivně podílel na neformálních setkáních ostatních projektů MAP Jihomoravského kraje, při kterých docházelo ke sdílení zkušeností a vzájemné podpoře. Tři z těchto setkání pak organizoval přímo realizační tým MAP ORP Slavkov u Brna. Setkání jsou vždy přínosem především při řešení projektových otázek, při sdílení dobrých nápadů a zkušeností s místním akčním plánováním v území.

Činnost realizačního týmu v projektu shrnuje reakce jednoho z respondentů: *„Líbí se mi Vaše práce, pomáhá mi jako pedagogovi i rodiči. Pokračujte dále a ať Vám vydrží chuť do práce i pozitivní myšlení.“*

S procesem místního akčního plánování přichází do území také větší informovanost o školství v regionu, o různých aktivitách.

2. 2. Co akční plánování přineslo jednotlivým aktérům v území?

Přínosy a změny popsané v otázce 2.1. je možné řešit z pohledu jednotlivých aktérů, z jejich konkrétních odpovědí v evaluačním šetření. V tomto bodu jsme se rozhodli vyzvednout u každého z aktérů/cílových skupin maximálně pět přínosů ze sledovaného období, i když víme, že u některých z nich bylo identifikováno větší množství (pracováno na základě dotazníkových šetření a osobních rozhovorů).

¹ Viz odpovědi na otázku 2.2

a) Vedoucích pracovníků škol základních i mateřských

- Setkávání vedoucích pracovníků v území a sdílení zkušeností
- Pravidelná informovanost o dění v regionu i mimo, diskuse nad strategickým rámcem – investičními prioritami
- Informovanost v důležitých oblastech – dotační možnosti, právní aspekty vzdělávání,
- Aktivity pro naše školy (pedagogické pracovníky, děti, žáky)
- Citace z evaluačního dotazníku: „někdo nás poslouchá“, „můžeme se vyjádřit k něčemu, co je v území“

b) Pedagogičtí pracovníci mateřských a základních škol, asistentky

- Aktivity cílené na naše potřeby, novinky
- Nově vzniklé materiály – např. Čítanka Slavkovska, mapa Slavkovska
- Soutěže pro děti, žáky – polytechnika, čtenářské výzvy, matematická soutěž
- Vzdělávací aktivity na Slavkovsku (časově i místně více dostupné)

c) Vychovatelky školních družin

- Pravidelné setkávání na začátku školního roku
- Sdílení nápadů s ostatními vychovatelkami
- Nabídka aktivit pro ŠD (polytechnika, deskové hry, přírodovědné exkurze)
- Výměnný fond (komiksy, deskové hry, robotci)

d) Vedoucí neziskových organizací, DDM

- Osobní setkávání, sdílení možností, zkušeností
- Vzdělávání pracovníků – např. semináře 1. pomoci, projektové možnosti, jak psát projekty
- Možnost navštívit další subjekty, např. DDM, prostory dalších spolků, knihovny, Půda knihovny v Poličce
- Vytvoření databáze neziskových organizací Slavkovska, Slavkova (Brožura „Zájmové organizace v regionu ORP Slavkov u Brna“)

e) Děti a žáci

- Nové aktivity ve školách a školkách (zaměření na polytechniku, přírodovědu, robotiku, Den řemesel)
- Hodně aktivit čtenářského charakteru
- „Příležitost“ – zařazení vzdělávání pro všechny, děti se aktivit účastní bez nutnosti finančních poplatků
- Workshopy s rodilými mluvčími anglického jazyka pro některé ročníky škol v SO ORP
- Přínosem byly aktivity pro rozvoj místně zakotveného učení (učebnice, čítanka) i workshopy v rámci miniveletrhu povolání (seznámení se středními školami Slavkovska a okolí)

e) Rodiče

- Možnost zúčastnit se různých aktivit – besedy s psychology, čtenářské výzvy
- Vzdělávat se – aktivity 1. pomoci, logopedie, čtenářství dětí, další aktivity v KA 2.14 v projektu MAP II
- Zapojit se do procesu připomínkování různých dokumentů

- Přínos popisuje jedna z respondentek dotazníkového šetření: „*Líbily se mi všechny aktivity, kterých jsem se zúčastnila. Velmi přínosné mi přišly přednášky na téma dospívání, psychických onemocnění dětí a čtenářské výzvy.*“

f) Zřizovatelé

- Možnost zapojení se do místního akčního plánování v území
- Spolupráce zřizovatelů nad problematikou přeplněnosti škol, školek – vznik SO Dr. Václava Kounice
- Spolupráce nad seznamem investic v rámci SR MAP a zařazením investičních záměrů

g) Realizační tým projektu

- Získání zkušeností s administrací projektu, který se věnuje vzdělávání a spolupráci subjektů v této oblasti
- Pochopení problémů území ke správném vedení projektů ve vzdělávání
- Komunikace s různými cílovými skupinami
- Navázání spolupráce s různými aktéry i osobních kontaktů v území i mimo něj
- Získávání znalostí souvisejících s inovacemi v českém školství a jejich přenos do území

2. 3. Co přinesla spolupráce s dalšími projekty k naplňování cílů MAP?

Další projekty, kterých se školy zúčastňují, jsou většinou cílené na konkrétní oblast, cílovou skupinu. I tak mohou mít vliv na ostatní aktéry (například sdílení a přenos zkušeností, informací), a tak na celý proces akčního plánování v území.

V období od roku 2016 byly na školách (základních i mateřských) realizovány šablonové projekty. Jednalo se o projekty Šablony, Šablony II a III. Některé školy v roce 2023 již zažádaly také o podporu z projektu OP JAK Šablony I. Základní i mateřské školy využívaly jak šablony personální podpory, tak šablony pro osobnostně sociální a profesní rozvoj pracovníků ve vzdělávání, pro inovativní vzdělávání dětí a žáků, i zájmového vzdělávání a spolupráci s rodiči. Účast v těchto projektech přináší školám možnost doplnění pedagogického sboru, možnost organizace aktivit. Proto přínosy pro jednotlivé školy jsou neoddiskutovatelné – vedoucí pracovníci škol uvádějí jako pozitivum například také financování projektových dnů na školách, vzdělávání pedagogických pracovníků, podporu činnosti speciálního pedagoga na škole, zkvalitnění práce s dětmi se speciálními vzdělávacími problémy.

Školy se v průběhu sledovaného období zapojovaly do dalších projektů s přesahem do aktivit místního akčního plánování. Do projektů se zapojují jak školy úplné, tak malotřídní. Jednalo se například o projekty:

- Doučování žáků škol – Národní plán obnovy,
- Digitalizujeme školu – Národní plán obnovy,
- Prevence digitální propasti – Národní plán obnovy,
- Erasmus+, projekty České spořitelny,
- Mléko do škol, Obědy pro děti, Recyklohraní, Rodiče vítáni a další.

Školy využívají další finanční zdroje z projektů; například pro renovaci škol, pro zřízení dětského klubu ve Slavkově u Brna, pro zřízení pozic školního psychologa, speciálního pedagoga a věnování se otázkám kvalitnějšího společného vzdělávání.

Do projektů se zapojují také další vzdělávací organizace v oblasti, například Dům dětí a mládeže Slavkov u Brna. Přínosem pro území bylo také zapojení neziskových organizací do tříletého šablonového projektu pro neziskové organizace s názvem Slavkovské bojiště v přírodě. Projekt byl zaměřený na podporu rozvoje lidí, kteří se věnují práci s dětmi a mládeží v rámci neformálního vzdělávání. Umožnil pracovníkům neformálního vzdělávání rozšíření znalostí a zvyšování kompetencí v oblasti nových metod a forem práce s dětmi. Zapojené organizace – Centrum Ententyky, z.s. a Němčánek, z.s.

Uvedené i další projekty realizované základními, mateřskými školami i dalšími aktéry přinesly mnoho pozitivního, jak pro ně samotné, tak pro naplňování cílů MAP v území. Vedoucí pracovníci škol uvádí jako přínosy například zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu, získání finančních prostředků pro zkvalitnění prostředí pro individuální práci s dětmi, pro inovativní vzdělávání žáků, zlepšení materiálního vybavení, a s tím související nové výukové možnosti.

Projekt Systém podpory profesního rozvoje učitelů a ředitelů (SYPO) nabízel inspiraci, informace a zkušenosti učitelům různého zaměření, vedoucím pracovníkům škol. V kabinetech pracovali zástupci Základní školy Komenského, Slavkov u Brna – kabinety „Informatika a ICT“ a „Matematika a její aplikace“.

Některé ze základních škol v území byly zapojeny do klíčové aktivity iKAP JMK – PolyGram – podpora polytechnického vzdělávání, matematické a čtenářské gramotnosti v Jihomoravském kraji. Jednalo se o ZŠ a MŠ Němčany, ZŠ a MŠ Otnice, ZŠ a MŠ Šaratice. Školy hodnotí svoji účast kladně, s přínosem.

Členové realizačního týmu se pravidelně účastnili informačních setkání v rámci regionálních i celostátních projektů a zprostředkovali do území informace v rozsahu, který byl realizátory projektů umožněn. Jednalo se o:

- IPs Strategické řízení a plánování ve školách a v území – jedná se o projekt, který se soustředil na mateřské a základní školy s potenciálem rozvoje v oblasti strategického řízení a plánování (2016–2022)
- Projekt Implementace KAP Jihomoravského kraje II (1. 9. 2020–31. 8. 2023)
- Projekt ITI Brněnské metropolitní oblasti (od programového období 2014+)

ZŠ a MŠ Nížkovice je fakultní školou Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Vedení této školy přináší do území poznatky v různých oblastech – např. domácí vzdělávání, metody kritického myšlení, prvky předškolní výchovy „Začít spolu“ a další.

Otázka č. 3 – Udržitelnost: posouzení úrovně a kvality zajištění akčního plánování v budoucím období

3. 1. Jakým způsobem se v MAP bude pokračovat?

Proces místního akčního plánování byl nastaven v území v roce 2016. Následné projekty se snažily dále rozvíjet spolupráci mezi aktéry. Současný projekt MAP III bude ukončen k 30. listopadu 2023. V území je plánováno pokračování v realizaci podpory společného plánování a spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání. V září 2023 byla podána žádost o projekt následný do výzvy Akční plánování v území – MAP z operačního programu Jan Amos Komenský. Je počítáno se zahájením projektu k 1. 12. 2023. Jedná se o projekt dvouletý; součástí budou také aktivity implementace. Obsah žádosti byl připravován v součinnosti s pracovními skupinami současného projektu. Aktivity implementace vycházejí z potřeb jednotlivých cílových skupin v území; byly využity také výstupy evaluačního šetření, setkávání různých cílových skupin.

Realizační tým případného následného projektu bude připravovat aktivity v souladu s odsouhlasenými akčními plány 2024, 2025² a s přínosem pro jednotlivé cílové skupiny. Vedoucí pracovníci škol potvrdili účast na dalším projektu; z evaluačních dotazníků je vidět zájem pedagogů, zástupců neziskových organizací i dalších aktérů o připravované aktivity. Výčet aktivit, o které by respondenti měli zájem, je poměrně rozsáhlý, byl jedním z pokladů pro přípravu aktivit implementace v následném projektu (některé z těchto aktivit patří ale k vyloučeným).

Je však nutné v následném období při organizaci aktivit vzít na zřetel uvedená rizika místního akčního plánování, neopomíjet motivaci jednotlivých cílových skupin, komunikaci a propagaci v území.

V případě zamítnutí žádosti projektu MAP IV řídicím orgánem dojde k vyhodnocení situace ve vzdělávání a jednotlivých akčních plánů relevantními aktéry v území. Některé aktivity s přínosem pro aktéry budou mít potenciál v území i nadále – financované mohou být pomocí místních zdrojů, případně pomocí podpory jiných projektů. Bude tedy nutné tyto aktivity případně identifikovat a připravit plán jejich dalšího plánování a rozvoje. Na setkání aktérů v území by pak také mělo dojít ke zhodnocení situace vzhledem k těm činnostem, ve kterých nebude možné pokračovat. Také bude nutné řešit, jakým způsobem bude nahrazena jejich absence, případně přínos pro vzdělávání v území. Lze však předpokládat, že zástupci zřizovatelů škol budou mít i nadále zájem na společném formování dalšího společného postupu.

Ze všech reakcí v dotazníkovém šetření uvádíme jednu odpověď na otázku pokračování procesu místního akčního plánování v území: „Obávám se, že zanikne-li MAP, nebudou aktivity pokračovat.“

V průběhu evaluačních šetření se ale objevily aktivity, které by chtěli jednotliví aktéři v území zachovat i při absenci následného projektu. Stejný výstup mají také dotazníková šetření. Většinou se ale jedná o aktivity s nutným finančním příspěvkem, proto by bylo nutné zajistit jeho zdroj.

² Zaměření aktivit akčních plánů pro období 2024, 2025 je součástí přílohy č. 1

Z evaluačního šetření mateřských škol vplynuly následující aktivity:

- polytechnické aktivity pro děti, případně pouze podpora pedagogů v těchto aktivitách,
- vzdělávání pedagogů a asistentů mateřských škol na různá témata,
- přednášky a výukové programy pro děti,
- setkávání školek, které bylo nastaveno,
- sdílení poznatků s jinou MŠ, bez financí jinak nic nejde,
- ekologické aktivity,
- ty, které byly nastaveny před projekty (spolupráce menších MŠ) + spolupráce nastavená naším MAPem.

Náměty ze šetření v rámci základních škol:

- spolupráce mezi školami, pedagogy,
- příklady dobré praxe, soutěže pro děti, vzdělávání rodičů,
- „miniveletr“ povolání
- polytechnické soutěže,
- DVPP v SO ORP pro pedagogy z malotřídních škol,
- nahlížení do výuky v okolních školách, jak probíhá výuka a přístup k výuce jinde ... vzájemně se inspirovat.

Evaluační šetření poskytla také zásobník aktivit, o které je v území velký zájem (objevovaly se opakovaně u různých cílových skupin, jak pedagogických pracovníků, tak rodičů a veřejnosti). Proto je doporučováno s touto databází pracovat i v následném období, konzultovat s jednotlivými aktéry. Jedná se například o:

- aktivity vzdělávání v naší oblasti,
- podpora logopedické prevence (sdílený logoped do mateřských a základních škol),
- aktivity spolupráce školních družin,
- vzdělávání (nejen) vedoucích pracovníků,
- rozvoj polytechniky v MŠ,
- podpora práce neziskových organizací a vzdělávání jejich pracovníků,
- besedy pro rodiče, projektové dny v MŠ s rodiči, logopedie,
- témata „Jak pracovat s vyhořením“, více setkávání s tématy „práce s ADHD, autistickými dětmi, dyslexie v MŠ, poruchy chování v MŠ, současné psychické problémy dětí“.

Finanční, lidské a organizační zdroje se proto ukazují jako základní pro fungování místního akčního plánování v území.

3. 2. Je plán udržitelnosti MAP realistický?

Při posuzování udržitelnosti procesu místního akčního plánování je nutný pohled z několika stran. Jedná se o finanční podmínky, oblast lidských zdrojů, organizační podmínky partnerství v území. Nemalou roli hraje podpora veřejnosti a dalších zainteresovaných skupin. Je také nutné počítat s nečekanými událostmi a vnějšími vlivy, na které musí být schopen reagovat.

Realizační tým se v průběhu všech tří projektů snažil minimalizovat rizika stanovená v jejich popisu. Některá z nich mohou rezonovat i v následujícím období, a proto je nutné se jim věnovat i nadále. Jedná se především o úkol realizátora projektu, jeho realizačního týmu, pracovních skupin, řídicího výboru MAP i dalších aktérů v území.

Shrnutí rizik procesu:

- riziko administrativních kapacit škol,
- riziko finanční kapacity žadatele, spolupracujících subjektů,
- riziko nízké motivace aktérů v území,
- riziko vytíženosti vzdělávacích lídrů zapojených do aktivit MAP,
- riziko získávání a zapojení cílových skupin,
- riziko neplnění harmonogramu aktivit,
- změny v dokumentech výzvy ze strany řídicího orgánu.

Otázka udržitelnosti byla řešena jak se členy realizačního týmu, tak se odpověď na ni objevovala v rozhovorech s aktéry, v evaluačních šetřeních.

Někteří respondenti evaluačního šetření uvádějí konkrétní rizika, připomínky plánovaného procesu; pro příklad uvádíme některé odpovědi:

- Kdykoli spolupracuje víc lidí, existují rizika. Kvalitní spolupráce však svojí efektivitou rizika převáží.
- Rizikem je vždy lidský prvek, nelze dopředu odhadnout přesnou reakci, např. rodičů, nadšení veřejnosti do plánování, množství zapojených lidí i konkrétní výstupy, které nemusí korespondovat s pedagogickými pravidly či principy výuky.
- V případě zachování procesu místního akčního plánování v souladu s nastavením podmínek a pravidel MAP IV a MAP V v rámci OP JAK v časovém horizontu 4 až 5 následujících let rizika neexistují. Je ale třeba systémový přístup k plánování kapacit ZŠ a zajištění jejich relevantních kapacit v souladu s predikcí demografického vývoje území ORP Slavkov u Brna a také se zohledněním spádovosti.
- Za největší riziko považují nenávaznost projektu do dalších období a problémy v komunikaci mezi subjekty/osobami zapojenými do vzdělávání.
- Každý plán je nastaven v určitém čase s ohledem na aktuálně dostupné informace. Pokud dojde k jakékoliv změně, musí se plán přizpůsobit. Možná rizika: nedostatek finančních prostředků, změna osob zapojených do spolupráce aj.
- Rizika asi jsou, podle mě – nedostatek financí, zrušení MAPu – ten spoustu věcí organizuje. Na druhou stranu by mohl organizovat více. Ale jsme malé ORP a my nemáme tolik času se zúčastňovat – čili riziko je nezámek ze strany školek.
- Ano, existují – nesystémové financování, mnoho administrativy.

Reakce členů realizačního týmu projektu na tuto otázku se zakládala na shodě, která je shrnuta ve vyjádření manažera projektu:

„AP MAP jsou zpracovány pro roky 2024 a 2025 a jsou plně realistické. Témata aktivit vycházejí ze zjištění a potřeby od MŠ, ZŠ, účastníků akcí AP MAP z předchozího období. Současně jsou realisticky časově ukotveny, budou mít zajištěno důležité finanční krytí v rámci rozpočtu MAP IV.

Pokud pro území nebude k MAP určen dostupný veřejný (EU, ČR, JMK) finanční zdroj, pak proces pravděpodobně zcela skončí a udržitelnost bude nulová. V současné době není stanoven jakýkoliv záměr či závazek kteréhokoliv relevantního subjektu k zajištění MAP po skončení podpory z veřejných finančních zdrojů (konkrétně tedy např. financování MAP pro území ORP Slavkov u Brna přímo z rozpočtu Města Slavkov u Brna, potažmo z rozpočtu MAS Slavkovské bojiště, DSO Ždánický les a Politaví, nebo kooperací těchto klíčových a pro gesci MAP relevantních subjektů).“

4. Doporučení

V kapitole shrnujeme doporučení získaná z celkového hodnocení procesu místního akčního plánování v SO ORP Slavkov u Brna. Vychází z evaluačních zjištění a z vyhodnocení analýzy území. Cílem je navrhnout konkrétní doporučení, která povedou ke zkvalitnění tohoto procesu za předpokladu realizace následných projektů místního akčního plánování v území a při účasti aktérů.

1. Propagovat místní akční plánování v území a jeho aktivity a využívat k tomu různé informační prostředky
2. Podpořit zapojení základních a mateřských škol do plánovaných aktivit v území v rámci akčních plánů 2024, 2025
3. I nadále zjišťovat potřeby v území, věnovat pozornost výstupům ze SWOT analýz, sestavit databázi návrhů aktivit pro následná období z evaluačních šetření jednotlivých cílových skupin a s těmito zjištěními pracovat
4. Intenzivně zapojovat další osoby (lídry) do aktivní spolupráce v místním akčním plánování v konkrétních oblastech vzdělávání
5. Nadále se věnovat rozvoji spolupráce s dalšími aktéry ve vzdělávání (knihovny, neziskové organizace věnující se dětem, DDM a další subjekty)
6. Navázat na již nastavenou podporu rovných příležitostí ve vzdělávání
7. Sledovat situaci s případnými změnami RVP a dle zájmu aktérů zařazovat aktivity zaměřené na nové metody a formy práce s dětmi pro rozvoj kompetencí pro 21. století
8. Věnovat podporu místně zakotvenému učení, environmentální výchově
9. Podpořit udržitelnost procesu místního akčního plánování (vypořádání se s riziky, podpořit stálost realizačního týmu, zapojení relevantních aktérů s co nejširší podporou)
10. Sledovat a vyhodnocovat výstupy, dosažené cíle, hledat další možnosti pro rozvoj místního akčního plánování
11. Přenášet do území důležité informace – různým cílovým skupinám na různá témata (projekty, financování, aj.)

5. Přílohy

Příloha č. 1

Zaměření aktivit akčních plánů MAP IV rozvoje vzdělávání v ORP Slávkov u Brna pro období 2024, 2025

	Téma v akčních plánech
1	Setkání ke kvalitě vzdělávání s vedoucími pracovníky škol, dalšími aktéry ve vzdělávání a zástupci zřizovatelů škol
2	Podpora moderních didaktických forem práce s předškolními dětmi, sdílení zkušeností a síťování aktérů v území
3	Podpora proměny obsahu a formy vzdělávání v základních školách, rozvoj kompetencí pro 21. století
4	Podpora rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti dětí a žáků spojená se síťováním aktérů v území
5	Podpora regionální identity a místně zakotveného učení spojená se síťováním aktérů v území – Žijeme na Slavkovsku, učíme se o Slavkovsku
6	Rozvoj kompetencí žáků pro aktivní využívání cizího jazyka spojený se síťováním aktérů v území
7	Podpora digitální gramotnosti a bezpečnosti na internetu spojená se síťováním aktérů v území
8	Podpora společného vzdělávání v kvalitních podmínkách v území a snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání
9	Podpora zájmu rodiny, veřejnosti o vzdělávání i volnočasové aktivity dětí a žáků
10	Podpora rozvoje polytechnického vzdělávání, EVVO a vzdělávání pro udržitelný rozvoj
11	Podpora dalšího vzdělávání dětí a žáků a trávení jejich volného času
12	Podpora spolupráce mezi školami vzájemně a mezi školami a dalšími školskými / vzdělávacími zařízeními a organizacemi, sdílení dobré praxe a propojení neformálního a zájmového vzdělávání v území

6. Seznam zkratk

AP – akční plán

CIRSIUM – regionální sdružení základních škol okresu Slávkov u Brna

ČG – čtenářská gramotnost

DDM – dům dětí a mládeže

DVPP – další vzdělávání pedagogických pracovníků

EVVO – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

ITI – Integrovaná Teritoriální Investice (BMO; Brněnská metropolitní oblast)

KAP – krajský akční plán

MAP – místní akční plán, zde uvažován také projekt realizovaný v SO ORP Slávkov u Brna v období 2016–2018

MAP II, III – projekt místní akční plán II – období 2018–2022 a III – období 10/2022 až 11/2023

MAP IV – projekt místního akčního plánování s plánovaným zahájením 1. 12. 2023

MAS – místní akční skupina

MG – matematická gramotnost

MŠ – mateřská škola

MŠMT – ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí

PP – pedagogický pracovník

PPP – pedagogicko-psychologická poradna

RVP – rámcově vzdělávací program

ŘO – řídicí orgán

ŘV – řídicí výbor

SO ORP – správní obvod obce s rozšířenou působností

SPC – speciálně pedagogické centrum

SŠ – střední škola

SVP – speciální vzdělávací problémy

ZŠ – základní škola

